

Олейникова О.О.

старший викладач

Одеський національний політехнічний університет

ms.oleyna@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАХОВОГО ПОРТФЕЛЮ КОМПАНІЙ – УЧАСНИКІВ РИНКУ АВТОСТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. Розглянуто сучасні інноваційні підходи до формування оптимального страхового портфелю компаній – учасників українського ринку автомобільного страхування на підставі принципів еквівалентності інтересів страховика і страхувальника, збалансованості та ефективності.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: страховий портфель, страхування автомобільного транспорту, фінансові інструменти, збалансованість страхового портфелю, моніторинг.

INNOVATIVE APPROACHES TO FORMATION OF THE INSURANCE PORTFOLIO OF THE COMPANIES INVOLVED IN THE AUTO INSURANCE MARKET OF UKRAINE

ABSTRACT. Considered modern and innovative approaches to the formation of the optimal portfolio of the companies – participants of the Ukrainian market of automobile insurance based on the equivalence principle of the interests of the insurer and the policyholder, balance and efficiency.

KEYWORDS: portfolio insurance, motor vehicle insurance, financial instruments, the balance of the insurance portfolio, monitoring.

Підвищення конкурентоспроможності ринку автомобільного страхування в Україні потребує формування якісно нової філософії управління, спрямованої на забезпечення еквівалентності інтересів всіх суб'єктів страхового процесу. За сучасних умов досить високої конкуренції між страховиками, гостро стає питання щодо необхідності удосконалення існуючих методів формування оптимального страхового портфелю компаній, як сукупності прийнятих страховиком на відповідальність ризиків та фінансових гарантій виконання зобов'язань за цими ризиками і, відповідно, забезпечення фінансової стійкості організації.

Сектор автострахування вітчизняного страхового ринку включає:

- страхування наземного транспорту (КАСКО)- добровільне страхування майнових інтересів, що пов'язані з володінням, використанням і розпорядженням транспортним засобом та обладнанням, що встановлене на ньому;

- страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ), об'єктом якого є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані з відшкодуванням особою,

цивільно-правова відповідальність якої застрахована, шкоди, заподіяної життю, здоров'ю, майну потерпілих внаслідок експлуатації забезпеченого транспортного засобу;

страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за міжнародними договорами) «Зелена картка», яке здійснюється у разі виїзду транспортного засобу, зареєстрованого в Україні, до країн - членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка».[2]

Незважаючи на високу збитковість, нестачу страхової культури та низьку платоспроможність автовласників, автострахування на сучасному етапі залишається пріоритетним напрямком страхового бізнесу для класичних вітчизняних компаній («АХА Страхование», «Оранта», «УСГ», «Провідна», «УНИКА», «ТАС СГ», «ИНГО Україна», «PZU Україна», «Княжа», «Универсальная»), оскільки дозволяє здійснювати активну аквізиційну діяльність. Однак, для забезпечення подальшого сталого розвитку компаній – учасників ринку автострахування, найбільш ефективним вважається оптимальне управління страховим портфелем на підставі принципів еквівалентності інтересів страховика і страхувальника, збалансованості та підвищення ефективності діяльності.

Треба зазначити, що процес якісного портфельного управління передбачає чітке визначення компанією моделі страхового портфелю, який буде створено: активну, пасивну, чи змішану. Активна модель страхового портфеля характеризується досить високим ступенем ризику (до 25%) і має надто високий нестійкий дохід (30%). Пасивна модель страхового портфеля передбачає стабільно низький стійкий дохід (до 13,5%) при коливанні ризиків від 0,01 до 10%.

Збалансованість страхового портфеля полягає в забезпеченні оптимального поєднання між ризиком і доходом для страховика, на підставі вартісної оцінки страхових ризиків та їх страхового покриття за певною сукупністю договорів страхування. Для досягнення збалансованості страхового портфелю компаній, які займаються автострахуванням доцільно застосовувати такі фінансові інструменти, як:

- тарифна політика (цілеспрямована діяльність страховика щодо встановлення, впорядкування й уточнення страхових тарифів в інтересах розвитку страхування та забезпечення прибутковості); [1]

- пропозиція «неповних» страхових продуктів (страхування КАСКО «50/50» - при укладанні договору клієнт сплачує лише 50% страхового платежу, решта сплачується при настанні страхового випадку; неповне КАСКО);

- підвищення лояльності до споживача страхових послуг (надання розстрочки на 12 місяців, платіжних канікул, тощо);

- розробка інноваційних страхових продуктів (впровадження проектів smart - страхування КАСКО з використанням страхової телематики (у разі встановлення на автомобіль засоба моніторингу якості водіння та попередження аварій, клієнт отримує можливість розрахувати вартість

страхування в залежності від манери використання автомобіля), впровадження прямого врегулювання в ОСЦПВ, що дозволить клієнту - потерпілому звертатися за страховою виплатою до компанії з якою він уклав договір, а не до компанії, з якою уклав договір винуватець ДТП);

- перестраховання та співстрахування;
- управління інвестиційною діяльністю;
- підвищення ефективності управління страховими резервами;
- оптимізація ризиків.

Для забезпечення постійного підвищення ефективності діяльності страховиків, які здійснюють страхування автомобільного транспорту досить важливим вважається проведення оперативного коригування структури страхового портфелю на основі моніторингу факторів, які можуть викликати зміни в його складових частинах. Моніторинг представляє собою детальний безперервний аналіз сучасного стану ринку автострахування і основних тенденцій його розвитку, фінансово - економічних показників діяльності страхових компаній, ємності страхового ринку і ступеня його освоєння. [3]

З метою проведення якісного моніторингу необхідно використовувати повну, агреговану інформацію, яка стосується перш за все:

- правил укладання договорів страхування;
- сегментації страхового ринку та визначення цільових груп страхувальників;
- відстеження рівня рентабельності по групах страхувальників;
- процесу формування страхових резервів;
- рівня та структури витрат на ведення страхової справи;
- процесу врегулювання збитків;
- удосконалення та оптимізація структури компанії.

Література

1. Вовчак Ольга Дмитрівна. Страхова справа: підручник / О.Д. Вовчак. - К.: Знання, 2011. – 391 с.

2. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stan-i-rozvitok.html>

3. Йолкіна - Старк Л.С. Сучасні інформаційні технології у страховому бізнесі / Л.С. Йолкіна-Старк // Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ufin.com.ua>